

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dobányirodáinkban.

A szociáldemokraták XVII. pártgyűlése.

(Dr. M.) Tíznap előtt kezdődött a magyarországi szociáldemokrata párt XVII-ik kongresszusa Budapesten az Újvárosi nagy termében. Négy napot vett igénybe a tanácskozás. — Igaz, hogy a harmadik és negyedik nap szónokai megcsappant érdeklődés mellett voltak kénytelenek beszélni, sőt a napirend utolsó pontjait nem is tudták megtárgyalni. Ezek óta figyelemmel kísérjük demokratáink mozgalmát, igyekeztünk behatolni lelkivilágukba, hogy megismerjük törekvéseiket, és, ami fő, a párt belső összetételét és szervezetét. Meg kell vallanunk, hogy ezen utóbbi pontban még most sem látunk tisztán. A pártvezetőség óvatosságon meghuzódik a munkástömegek mögött, a párt belső ügyeit titokban tartja, még az adófizető elvtársak előtt is. Lapjai az öntudatos munkások szívesen emlegetik, az eljárásnak és egymás megértésének olyan összhangját állítják a nagyközönség elé, amely az első pillanatra imponálóan hat a csendes szemlélőre. A pártjelentés is óvatosságot mutat. Nem tudunk tehát másképpen bepillantani a párt belső életébe, mint a kongresszuson elhangzott beszédek és panaszok megfigyelésével.

A kongresszus külső képe elég szegényes volt. Mindössze 210 szavazójoggal ellátott tag volt jelen, e csoportot jelentősen szaporította a karzata szorult érdeklődő közönség. Tévedés volna azt hinni, hogy a vezetőség nem tudott nagyobb töme-

get összehozni. Tudott volna, de nem akart, mert még így is nehéz volt elbánnia keletlen felszólalásokkal és kiméletlen kritikussal. Epen a harcias módból, amelyre a most leköszönt pártvezetőséget támadták, győződünk meg arról, hogy a pártban tényleg nincs egyetértés. Illetőleg van némi egyetértés a budapesti központ 10-12 tagja között, de nincs egyetértés a központ és a nagy munkástömegek között.

Keményen támadta a vidék a központot a pénzkérdés miatt. Az mindenesetre csak elszólás volt, hogy Márkó elvtárs szerint az építőmunkások nem kezelik el központilag a pártadót, de az már súlyosabb vád, hogy a központ rengeteg sokat költ utiköltségre, agitációra, a vidéki párttitkárságokra pedig jóformán semmit. A pártvezetőség, mondta Breska elvtárs, nem a megyei központokból küld szónokokat, hanem a budapestiből, ami horribilis összegbe kerül, pedig kevesebb költséggel több eredményre lehetne elérni. E szavak mögött ott rejtezik a fölpanaszolt tény, hogy az agitáció a központ fizetett embereinek kitűnő mellékkereset, ténny, melyet a vezetőség számtalanszor megcáfolt, de a köztudatból kiirtani nem tudott épen azért, mert — tény. Kifogásolták, hogy a pártvezetőség nem számol be a párt vagyonával, nem mutatja ki, mekkora a választási alap, nem gondoskodik arról, hogy a Népszava szerkesztőségében élő és fizetéses írók tényleg írjanak is, — szóval azt látjuk, hogy az elvtársak ugyanazon panaszokkal és vádakkal álltak elő, mint amelyek az ugynevezett polgári lapokból már ismeretesek. — Buchinger Manó előadó megpróbálta válaszolni

a vádakra. Válaszát ellenkező közbeszólások annyira zavarták, hogy végre ingerülten odavágta:

Mi mindig 100000 elvtársról beszélünk, alább nem adjuk. Ezen az alapon 57000 korona pártadó jár még, mert csak 43000 van befizetve. Tessék ezt a pluszt befizetni, akkor lesz megfizetve.

Ez az elszólás egész véletlenül fölvilágosít bennünket arról, hogy tehát a szociáldemokrata pártnak 43000 tagja van. Mi ez a Népszövetség 290000 emberéhez képest ?!

Dr. Kunfi elvtárs igazán színvonalon mozgó előadást tartott a választójogról. Sokkal ismeretesebb a demokraták elzárnyu fölfogása, hogysem azt itt fejtegetnünk szükséges volna. Az előadó szokaitól önfegyelmességgel konstatálta, hogy mozgalmuk ezidőszert nem elég erős arra, hogy a parlamentbe bevonulhassanak, mert az egymillió választó között alig van 38 ezer munkásszavazat, (mindenesetre ipari proletárokat értett) ezek is szét vannak szórva és ezek so valamenyien demokraták. Felhívta azonban a kongresszus figyelmét arra, hogy a jelenlegi pártok nem vihathják meg választási küzdelmeiket a nyilvánosság kizárásával, a nyilvánosságot pedig a demokraták szervezetek segélyével és az ellentétes pártokkal való ügyes paktálás után ok tarthatják a kezükben, ha akarják. Ahol van remény a győzelemre, ott állítson a párt jelöltet, a hol nem állhat, ott ki kell a polgári pártok jelöltjeitől venni a választójogi reverzálást. A nyilvánosság alkalmi mi vagyunk — mondta dr. Kunfi. — A munkapárt jelöltjei közül még egy se mondott programbeszédet. Es

Inkompatibilitás.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Az egyesületek alapításánál rendszeren a farkától kantározózik a lovat. Megvan a láb, a kéz — csak a fej hiányzik. És megindulnak a tagok, hogy ezt a fejet keressék.

Aminthogy minálunk se volt különben. Együtt vala az egész daloskör; már énekelni is tudunk, csak egy, — a fejlünk hiányzott. És nekiugrottunk mi is ezt megkeresni.

Az ilyen keresés pedig nehéz is, könnyű is. Könnyű, mert a daloskör elnökének nem kell okvetlenül énekelni tudni; a fő az, hogy tekintélyes ember legyen; ne fogja a garast; mert egy-két hordó sör mindig sikeresebbé teszi a próbát; azután meg legyen áthatva a tudattól, hogy az egyesület legfontosabb szerve a város társadalmának. Dikciók alkalmával legalább méltányos, hogy azt mentül inkább hangsúlyozza.

Hanem azért bármennyire egyszerűnek látszik is a dolog, mégis nehéz adandó alkalommal az igazit eltalálni.

Példa vagyunk rá mi magunk. Együtt volt, mint mondtam az egész daloskör, kitűnő tenorban és basszsekundban nem vala

hiány, hanem elnök után bizony hogy végigbogarásztuk az egész várost s még nagy szerencse, hogy a város végén megállapodtunk.

Ott egy villa állott s abban Rigyáczy Márton lakott, de Felső Rigyácz.

Nemrég keveredett a városba s csak annyit tudtunk róla, hogy valaha országgyűlési képviselő is volt. Az pedig elég ajánló-levél. Képviselő, aki nyugalomba vonul, csak pénzes ember lehet, különben valami hivatalt csak kijárt volna magának. Az már olyan mint a kétszerkettő.

Rigyáczy ur nem sokat érintkezett a városiakkal, hanem ez nem mentette meg attól, hogy a mi legőszintébb bizalmunk benne ne összpontosuljon. Határozatba ment, hogy ő lesz a mi daloskörünk elnöke: küldöttség fogja neki fölajánlani a kitüntetést, ő megfizetve érzi magát, elfogadja és pontum.

El se tudtuk képzelni, hogy másképp is süthet el a dolog.

Pedig — minek keritsék nagy feneket az egész históriának, — bizony másképp sült el.

Magam voltam a küldöttség vezetője. Nekem jutott a szerencse, hogy ékes szavakba öltöztessen a mi rendíthetetlen bizalmunk megnyilatkozását és láttam, Rigyáczy ur meg is volt hatva. Szavaimat nem ismételem, de azt hang-

súlyozom, hogy beszédem a legérzékenyebb harokot érintette szívében. Pillát lesütötte s erősen küzdött magával, jobban monda halomra torlódo érzelmeivel. Időbe került míg szóhoz jutott.

— Szeretve tisztelt uraim! kezdte bensőséggel. — Az imént elhangzott szavak s az önkérem bizalmának íyetlen megnyilatkozása engem végtelen büszkévé tesz. Nem vágytam ugyan szerepre; helyemet másoknak adtam át a törvényhozában is, de tudom, hogy visszavonult ember létemre is vannak kötelezettségeim a társadalom irányában. És én nem akarok kitérni semmi kötelezettség elől. A dalos egyesület iránt meg éppen nagy rokonszenvvel viseltem...

— Eljen! — tört ki a tisztelt küldöttség, akárcsak hirtelen összehesztünk volna. Tudtam már, mi lesz a hosszú beszéd vége. Van elnökünk s még ma csapra veret pár hordót, Csihaj!

Hanem azért meghaligaltam a végét is. — Voltam én is fiatal. Sok szép órát töltöttem pohár és énekszó mellett s még most is fiatalodni kezdek, mikor jó nóta cseng a fülemben.

— Te, — húzta, meg a kabátomat a járásbírósi iktató — most a poharat kifejejtette.

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ágy- és asztalnemlekedben, színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett

Ma! lapunk 4 oldal.

00000194

Savooy

BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 16.
a Nemzeti Színház közvetlen közelében.

NAGYSZALLODA

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hűvös és meleg víz minden szobában. Szobák 3 kor-tól feljebb. Elsőrangú étterem.

ha nem állanak az általános választójog álláspontjára, nem mondhatják el beszédeiket ezenfelül sem. (Taps.)

A beszédet igen élénk vita követte, a melynek során kiderült, hogy a munkásság beletáradt az örökös választójogi tüntetésekbe. Volt még olyan felszólaló is (Varga Ferenc, Arad) aki azt vágta a vezérek szemébe, hogy, ha a városokban tüntetéseket akarnak rendezni, akkor a vezetőelvtársak elől legyenek; Malaschits vasmunkás elvtárs pedig súlyos szavakkal ítélte el azt, hogy az utolsó években bizonyos neoreformisztikus felfogás kapott lábra a vezetőségben, amely a politikai pillanatnyi akciót tartja mindennek és nincs tekintettel a párt nagy végcéljára. A mi vezető elvtársaink között már 1906—7 ben voltak olyanok, kik a választójog biztos megvalósulása reményében valóságos államférfini állítványokat tettek fel. A választójogot a vezetőség olyan sóborszesz-félenek tünteti fel, amely minden nyavalyának orvossága. Pedig lévecd. Igy Malaschits.

Ugyane kérdés kapcsán vetődött fel az a régen forrongó eszme, hogy a politikai pártot teljesen külön kell választani a szakszervezeti mozgalomtól. Megállapíthatjuk, hogy ez az egyetlen igazán egészséges gondolat a kongresszus egész szellemi tartalmában. Az elvtársakat maga az élet vezette rá e gondolatra. Látják ugyanis, hogy a párt összes szervezetei, néhány politikai párkerület és a szabad szervezetek leszámításával gazdasági természetűek, de máé évek óta nem gazdasági, hanem politikai célokat szolgálnak. Sok hátránya van e visszás helyzetnek. Elhanyagoltnak a gazdasági érdekek, a folytonos garázda tüntetések megfosztják a mozgalmat a nagyközönség rokonszenvétől, de közelélp az államhatalom is, amely nem engedhet alapszabályellenessé politizálást a szakszervezetekben. Pedig az államhatalom saját kezét igen megérezte a párt 1908-ban, amikor jogosulatlan politizálásért több mint

400 szakszervezetet függesztett, illetőleg obozlatott fel.

Világosan megállapítható a felszólalásokból, hogy az elvtársak nagy tömege nem akarja szakszervezeteit áldozatul dobni a vezérek politizáló dühének. Ezért sürgetik, hogy a vezérek csináljanak maguknak politikai pártot, ha politikáznai akarnak.

Dacára a kifogásoknak, a közgyűlés megadta a fölmentést a régi vezetőségnek. Nem lehet ezen csudálkozni, hisz a kongresszus összetétele olyan volt, hogy a budapesti központ közvetlen érdekköre döntő arányban érvényesülhetett a szavazásoknál. Az új pártvezetőség a következő tagokból áll:

Bokányi Dező
Buchinger Manó
Garami Ernő
Garbai Sándor
Klárk Ferenc
dr. Kunfi Zsigmond,
Peidl Gyula
Rády Sándor
Tarczai Lajos
Teszársz Károly
Weltner Jakab.

E névsornál nem csak az érdekes, hogy kettő kivételével az egész zsidó, vagy hogy a vidék nem érvényesülhet, mert egy kivételével mind központi ember, hanem az is, hogy Bokányi népszerűsége többé nem felülmulthatatlan. A szavazásnál ugyanis Dr. Kunfi legyőzte Bokányit, 6 201 szavazatot kapott, Bokányi 200-at. Csekélynek látszik a győzelem, pedig nagy jelentősége van. Az elvtársak mindkettőt megbecsülik, de valahogyan érzik, hogy a párt jövője nem a handabandázó tanulán és lobbánékony Bokányitól függ, hanem az elméletileg is képzett, fegyelmezett, számító Kunfitól és a hozzá hasonlókól. Ha e felfogás a közel jövőben utat tud törni magának, kétségkívül előnyére válik az egész mozgalomnak.

Bizonyos, hogy a vezetőség tanácsa-

lanul áll, nem tudja, mit csináljon a német-ajku demokratákkal? A mozgalom kétségkívül megvan a nemzetiségi vidékeken is, azonban a sváb józansága és önzése igen nagy akadályai a vezérek központosító terveinek. A német elvtársak szívesen fizetik a pártadót, hoznak nagyobb áldozatokat is, de a pénzt nem adják a központnak, hanem elköltik a saját céljaikra. Temesvár, Brassó, Pozsony erős szervezetek, Brassó bevételé 1917 korona volt, Temesváré 2516, Pozsony nem számolt el a központnak, de pártadó címén Brassó csak 370 koronát, Pozsony ötvenet, Temesvár kilencvenhatot fizetett be a párt központi pénztárába. Érdekes, hogy épen a német szervezetek sürgetik legerősebben a politikai párt különválasztását azon sunyi hátsógondlattal, hogy a pártvezetőség csak politizáljon — de ne az ő szakszervezetekben!

Egészen tárgyilagos szempontból bírálva a dolgot, a kongresszus a zavar, erőszakoltság, befejezetlenség benyomását teszi reánk és megerősít bennünkét korábbi meggyőződésünkben, amelynek veleje az, hogy a magyar szociáldemokrácia helytelen nyomokon indul, mert helytelen nyomokon vezetik. A szocializmus, akár keresztény, akár demokrata, lényegesen gazdasági mozgalom. Gazdasági talajon keletkezett, csak gazdasági alapon erősödhetik meg annyira, hogy önmagának politikai jelentőséget is szerezzen. Nálunk semmiféle szociális mozgalom se végezte még el gazdasági földadatait, az a keresztény-szocializmus is, meg a szociáldemokrácia is ez irányú munkájának legkezdetén áll. Egyiknek sem szabad koráért nagyotakarással rá terelődnie a politika sivatagjaira. Vissza a szakszervezetekbe! A helytelen irányért nem szabad a munkástömegeket felelősségre vonnunk, hanem a vezetőséget. Három évvel ezelőtt, mikor késhegyig menő küzdelmeink voltak az elvtársakkal, azt ajánlottuk, csapják el maguktól a veze-

— Csitt! — turkoltam le az ípsét — most jön a java.

— Kedves kötelességemnek ismerem tehát szép egyesületük elnökségét elfogadni, de föltételt kötök hozzá.

A küldöttség ábrázata nyolc kérdőjelle változott.

— Lássák, én csak olyan vagyok: szeretem a rendet, a tiszta munkát. Hadó ismerjenek meg minődját. Micsit emlittem, határozatomat föltételhez kötöm. Egyszerűen nagyon: szeretném, ha egyesületükben kimondanák az inkompatibilitást.

— Hát az meg mi a nyavalya? — szaladt ki a kíváncsi Hódos Felicán ur szájából, ki ha csak suszter volt is, de legalább nyolc legényrel dolgozott. Mi majdnem valamenyien lógtunk nála egy-egy pár lábball árával. Különbén ő fujta a legkitünőbb tenort.

— Ha képviselő lesz, barátom, — magyarázta jószággal Rigyáczy Márton ur — akkor majd megtudja.

— Cipőgumit lesznek én képviselő — mentegődött a suszter.

— Ha fizet, mért ne lehetne? — nevetett a küldöttség jegyzője, kit a sok korteskedés már a tenor szekundba juttatott. Ott elkornyikálhat a redves torkával: se nem árt, se nem használ.

— Ne kötekedjünk, tisztelt barátam — kezdte újból Rigyáczy Márton — én az inkompatibilitás nagy barátja vagyok. Lehet, hogy bogaram, de én már csak olyan vagyok. Szeretném, ha a dalos egylet kimondaná, hogy tag-sága összeférhetetlen más egyesület tagságával. Akkor vállalom az elnökséget.

Kimondjuk! — lelkesedett Hódos Felicán, a suszter.

— Csak lassan uraim; méltóztassék a dolgot előbb kissé mérlegelni. Huszonnégy óra múlva várom értesítésüket.

Meghajtotta magát s az annyit jelentett, hogy mehetünk már.

Valamenyien elértették. S tényleg iszkódtunk kifelé. Magán nagyobb volt a meglepetésem, mikor az ajtónál Rigyáczy Márton ur vállamra teszi kezét s visszatart.

— Nem szina el velem egy szivart? — kérdezte szokott jószágával.

— Akár kettőt is, — szaladt ki számon a nagy buzgóság.

— Akkor jerünk ki a verandára, — karonfogott s vezetett.

Nemsokára künn voltunk a terrászon. Kallimpáló futórózsák fogták be az oszlopokat, a szellő tenger virág illatát hozta a kert felől. Kellemes hely volt nagyon: színe élvezettel szíttam a szivart, melyet Rigyáczy ur a számba dugott.

Nos hát, kedves barátom, — kezdte a házigazda — maga talán nem is tudja, miért fogtam én önt itt?

— Nem én, — tekerem gyanakodva a fejemet.

— Pedig igen egyszerű a dolog. Szükségét érzem, hogy valakinek bővebb magyarázattal szolgáljak, miért kötöttem ki az imént azt az inkompatibilitást. Maga elég értelmesnek látszik...

Ha véletlen nem ülök, meghajtom magamat, de így csak azzal hálálkodtam, hogy:

— Kérem, kérem.

— Lássá barátom, az én karrieremnek az

inkompatibilitás szegie a nyakát. Kormánypárti képviselő voltam, de nem egészen a tucatemberrek fajtájából. A vállalatok legalább sorra iparkodtak megnyerni ügyüknek. Én ma már annyigyrárok, banknak s nem tudom miféle üzletági vállalkozásnak volnék igazgatója vagy igazgatósági tagja, hogy egy névjegyre rá se férne minden címem, ha az a rongyos inkompatibilitás nem volna. Ha ma megválasztottak valahol, másnap az ellenzék ordítani kezdett s nekem választanom kellett a képviselőség, meg teszem egy fecskendőgyári vagy rizshántoló igazgatósága között. Ha nem volnék magyar ember, könnyű lett volna a választásom, de hát magyar ur nem mehet lakatosnak vagy molnárnak, magyar ember vagy legyen paraszt, vagy szerezzen mandátumot. Én is megmaradtam képviselőnek, hanem annyit mondhatok magának, öcsém, a honatyaság drága mulatság; nemcsak, hogy megélni nem lehet belőle, hanem amellet még koldussá is lehet az ember. Az én birtokom is csaknem ráment a kedves szórakozásra.

Szerencsére még idejekorán megjött az eszem. Falhoz vágтам a mandátumot és eljöttem ide pihenni. Annyim van, amiből urimód megélek. S mi kell még több? Ha az a rongyos inkompatibilitás nem lett volna, hát több fölött is rendelkezném; de ki tudja, boldogabb lennék-e akkor?

— Mond valamit, nagyságos uram, — hagytam helyben okoskodását, — hanem azért egyet még sem értek.

— No, mi az?

— Nagyságod az inkompatibilitásnak annyikérát látta már az életben s most éppen nagyas-

Költözködés miatt ajánlok kizárólag a legjobb kézimunka gyártmányu cipőket rendkívül olcsó árakban:

Női:		Férfi:	
Magas szárú vikszos, fűzős és zug	7.— K-től	Magas szárú vikszos, zug	7.— K-től
Magas szárú Box, fűzős és gombos	8.— K-től	Magas szárú vikszos, fűzős	8.— K-től
Magas szárú Chevro, fűzős és gombos	10.— K-től	Magas szárú Box, zug és fűzős	9.— K-től
Fél fűzős bőr sarok zerge bőr	5.80	Magas szárú Chevro, fűzős	11.— K-től
Fél fűzős bőr sarok Chevro	7.50 K-től	Magas szárú Chevro, gombos	12.— K-től
Fél fűzős bőr sarok Box	7.—		
Fél spanguis bőr sarok Box	7.50		

Amerikai, Kobrak, Lichtmann és karlsbadi cipő különlegességek
Gyermek cipőkben a legjobbak és legszebbek.
Knazovitzky Béla
Nádor-utca.

tőségét. Most ugyanezt ajánljuk. Van ugyan némi remény, hogy dr. Kunfi tekin- télye növekedtével a demokrata mozga- lom üdvösen magkomolyodik, sajnálatlalt kell azonban azt is konstatálnunk, hogy Kunfi Bokányiéknek még mindig erős be- folyása alatt áll és így a közel jövőben ja- vulást aligha várhatunk.

UJDONSAGOK.

— Nyugalomba. Halla N. János pénzügyi tanácsos 40 évi szolgálat után nyugalombavonult.

— A Jézus Szive templom. Hiszem, hogy még nem utána meg az olvasóközönség az én írásaimat, amelyeket a mi ujan építendő templomunk ügyében írogatok. Ne csodálja senki, ha föllekesedik a szívem. Hiszen nem is annyira én vagyok a lelkesítő, hanem mások, akik az én lelkesedésemet fokozták és tüzelik.

Elmondok egy újabb esetet, amely ismét ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy a mi temp- lomunk ügye ugye nő az ég felé, mint az a vi- rág, amelyet a tegnap, eső után a folyton erős- bűdő napugszár emel.

A mult heletben hozzám jött az egyik volt tanítványom. Szinte alig ismertem rá, ugy me- gyulott, megerősödött. Bemutatta magát, hogy ő kémsnyespró legény és mivel az Uj Lapban ol- vasta, hogy az építendő Jézus Szive templomban egy örök lámpára volna szükség, hát ok, már mint a kémsnyesprók vállalkoznak arra, hogy maguk között összegyűjtik az árat. Nagy sajnál- kozással jelentetethi ki, hogy ezt a szép célt a kedves emlékl Erzsébet Amália kir. hercegnő foglalta le magának, aki bizonyára nagyon szép emlékllel fogja megörökíteni fehérvári tartozko- dását. Sajnáta a dolgot, de az eszme iránt vaio lelkesedése nem lohadt le. Ha arra nem lehet, hát másra gyűjtjenek. Tegnap egészen váratlanul hozzám jöttek ketten és átadták 70 koronát az- zal a kéréssel, hogy fordítsam a Jézus Szive szobra költségeire.

gos uram erőszakolja, hogy mondjuk ki a da- loskörben az összeférhetelenséget? Hogy egyez- tessem ezt össze?

— Igen egyszerűen — mosolygott Rigyáczy ur — most meg hasznát látom.

— Hasznát?
— Temérdek hasznát, barátom. Különb- en is nincs az a rossz a világon, miből adandó al- kalommal hasznót nem lehetne huzni. Így jártam én most. Figyeljen csak ide, édes lelkem.

Csupa fül voltam. Az az ember kezdett érdekelni.

— Én pihenni jöttem ebbe a városba. Csaóhogy a pihenéshez nem elég egy divánvá- nos, oda sokkal több kell.

— Micsoda.
— Mindjárt rátérek arra is. Ott kezdem, hogy kis városban mindig vajudnak az emberek. S ha kívárosson valami vajudik, tudja, mi szü- letik akkor?
— Micsoda? kérdezem újból.

— Hát valami egylet. Bizony Isten egylet születik. Az már olyan mint a kétszerkettő.

— Hát aztán?
— Aztán hozzálátnak a verbuváláshoz.

Minden egylet olyan mint a vidéki lap, hézagot- pótól s jaj annak, ki az alapítók intencióit nem he- lyesli, azt a bizonyosan kipecsésítik két-három ujságban. Ha meg minden egyletbe beiratkozik, akkor se vége se hossza szekaturának, gyűlés- nek, Unnepélynek s a jó Isten tudja milyen más- féle tanácskozásnak. A magamfajta embernek leg- jobb mindattól csak távol maradni. Azért szere- tem én az összeférhetelenséget föltétlenül kiköb- töl, akkor aztán bizonyos, hogy minden elnökségtől

Bizony, szinte könnyek csordultak ki a szemcimből, amikor ezeknek a derék, jó embe- reknek a nyelvése és áldozatkész vallásosságát tettekben kifejezve láttam. Ideiglatom a neveiket a szép cél érdekében:

Hászler József, kémsnyespró üzletvezető	30 k.
Hászler Józsefné	5 k.
Pallag Ignác, k. s. segéd	10 k.
Németh Ferenc, k. s. tanonc	5 k.
Németh Mariska (Bpest)	5 k.
Schmid István	5 k.
Tuscher Márton, k. s. üzletv.	2 k.
Sipos Lajos, k. s. s.	1 k.
Erhardt István, k. s. üzletv.	1 k.
Varga Kálmán, k. s. s.	1 k.
Horváth János, k. s. s.	1 k.
Seffler József, k. s. s.	2 f.
Özv. Orbán Rezsőné, k. s. mesterné	2 k.

Tehát, amint mindenki láthatja, nem nek- em kell az embereket buzdítani, hanem azok buzdítanak, lelkesítenek engem.

A boldogságos Szilz hétfői ünnepe- n való búcsújárás volt nálam. A derék fehérvári leányok csapatosul jöttek, hogy gyűjtőveket kérjenek, vagy hogy kisebb-nagyobb adomá- nyaikat fűjjanlják a szent cél érdekében. Voltak akik már a későbbi jóvendőre is gondoltak, ami- kor a szentsírra adtak, vagy a bethemi jászolra. Pedig én ugy szeretném, hogy ezek az ajándé- kok csak később történének. Mert valóban sen- kit sem szeretném terhelni s ha kérünk csak ugy kérünk, hogy senkinek mehezére ne essék, hogy szivesen adja és ne mondja hogy a jószü- vőségét, a jólétek felbuzdulását kizsákmányolni akarjuk.

Meg kell azonban egyebet is említenem. Azt, hogy a boldog emlékl Kuti Márton prépost kanonok ur hagyatékából ujabban 100 koronát kaptunk az építés céljaira.

Egy jóleklú urinó boldogult édesszülei em- jéket akarván megörökíteni, 1000 koronát aján- lott fel. Ezen egy mozaik képet óhajunk készit- tetni, a mely a bennünket váró, Jézus ábrázolja, a mit a Hozzája folyamodó embereket hívja:

„Jöjjetek hozzám kik fáradtok és terhelve vagytok . . .

és választmányi tagságtól szép szerivel meg- szabadulok.

— De hiszen nálunk már ígéretet tett. Tö- lünk nem szabadulhat olyan hamar.

— Gondolja?
— Tudom.

Főlényes mosolyál nézett végig rajtam és rázta a fejét.

— Nem addig van az, barátom. Gondoljon a föltétetre.

— No, igenis, hazamegyünk, kimondjuk ez inkompatibilitást s huszonnegy órán belül vállunkra emelve hordozzuk körül a városban a mi kedves elnökünket.

— Azt nem fogják tenni.
— Miért ne tennék?
— Mert holnapután minden egyesület meg- bukott akkor a városban. Hány egyletnek tagja maga, barátom?

— Olvasni kezdtem, de a két markomon el- fogytak az ujjak.

— Ne tovább — tette vállamra a kezét Rigyáczy ur, mindezek után csak ismerje be, hogy az összeférhetelenség kimondása a leg- nagyobb képtelenség. Kisvárosson egy és ugya- naz az osztály tartja mind az egyleteket s ha önök az én föltételemet elfogadják, akkor vagy a daloskór halvasszületelt gyerek, vagy oly ribillió út ki az összes férfi- és asszony-elnökök között holnap, hogy legjobb lesz önöknek mindjárt ma más városba hurcolhódnok. Mit szól hozzá?

Semmit se szóltam, csak rágtam a szivaro- mat s néztem a messze távolba a fécseké hogy gyűlésszék a templomtorony körül. Azok köny- nyen csinálják: nem tudják, mi az a buta in- kompatibilitás.

Kincs István.

A székesfehérvári urhölgyek között moz- galom indult meg, hogy közösen egy nagy olta- szönyveget készítsenek. Mindegyik egy egy kis kockát hozza, a mi összesen 120 kockát, illetőleg 120 kéz munkáját igényelne.

Följegyzem még a következő ajándékokat:
Özv. Szabó Károlyné 10 K
L. F. 5 K

A Tóvárosról és Patotvárosról nincs még ki a gyűjtőveit magára vállalnia volna. Bilkel F.

— Építkezés. A székesfehérvári Kereskedelmi Társulat választmányu március 31-én tartott gyű- lésén elhatározta, hogy telkének Petőfi-utcai rő- szét kiépíteti. Erre a helyre ugyanolyan stílu cmeletes épület kerül, mint az iskola és lakásul fog szolgálni az igazgatónak és az igazgató helyettesnek. A költségeket jőformán a befuióy házbér maga fogja letérleszteni, úgy, hogy a mai nemzedék a jövő nemzedéknek egy szinte teler- mentes épületet fog hátrahagyni, és az épület díszé lesz az utcának. A terveket Say Ferenc készítette, de teljesen oly stílyben, mint az iskoláé. Az építkezés keresztülvitelére egy bizottságot küldtek ki Wertheim Armin elnökléte alatt, mely- nek a következők lettek tagjai: Hübner Károly, Bernstein Sámuel, Karl István, Gerő Jakab, Kohn Adolf és Schlamadinger Jónó dr.

— A kladedóvoda közgyűlése. A székes- fehérvári kladedóvoda-egyesület i. hó 3-án d. e. 11 órákor tartotta övi rendes közgyűlést Gánóczy Flóris elnökléte alatt. Az ülés első tárgya a tit- kári jelentés volt, melyet Lambert Vilmos olva- sított fel. Az egyesületnek a mult évi zárszáma- dása szerint bevétele 4163 k. 07 fill., kiadása pedig 3908 k. 3 fillér volt. Az 1910. évi költségelőirányzat jóváhagyott. Több kisebb folyó ügy elintézés után következett a tisztújítás, amidőn közfelfiál- tással a régi tisztviselők és választmány ujra megválasztattak. — Uj pótagok lettek: Ámos Jenő, Heckenast Kálmán, Ilés Károly és Konrád Kálmán.

— Footballistáink Szombathelyen. A Szé- kesfehérvári Torna Club labdarugó csapata, mint azt már előre jeleztük, vasárnap délután Szom- bathelyen mérkőzött az ottani Torna Egylet la- bdarugó csapatával. A mi embereink derekasan ki is tettek magukért, amennyiben 2: 1 gólrányá- ban legyőzték a szombathelyieket. Mérkőzés után banket volt, ahol persze a győzelem öröme nagyon jól mulattak a mieink. Városunkból mint- egy 25 érdeklődő is volt Szombathelyen.

— A Halley-üstökös. A Halley-üstökös hely- zetére vonatkozóan az ó-gyallai obszervatórium- ból a következőket közlik:

Távolsága a földtől millió km.	Az üstökös kelete reggel:	a nap
ápr. 4. 103 245	4 6.32 p.	5 6.31 p.
" 12. 92 217	3 54 "	5 13 "
" 20. 88 180	3 16 "	4 55 "
" 28. 92 137	2 43 "	4 38 "
máj. 2. 98 113	2 30 "	4 30 "
" 6. 103 90	2 18 "	4 23 "
" 10. 100 66	2 13 "	4 16 "

Az üstökös tehát rohamosan közeledik s így mindig nagyobbbnak látják. Egészen május közepéig hajnali csillag marad, tehát csak a reg- geli órákban lesz észlelhető.

— Gazdatisztek gyűlése. Az Országos Gaz- dasági Egyesület igazgatója Merza Márton budap- esti lakos i. hó 3-án d. e. 10 órákor a helybeli városháza nagyteremben gyűlésre hívta össze a veszprém- és fejérvármegyei gazdatisztek, a gazdatisztek nyugdíjkérdésének megoldása ügyé- ben. A megjelentek Villax Lajos veszprémi gazda- tisztet kérték föl az elnöklésre. A gyűlés előadója Merza Márton volt, aki sajnálatát fejezte ki a fö- lött, hogy 380 meghívott közül 16-an jelente- ket meg, majd körülbelül a következőket mondta: A gazdatisztek nyugdíjkérdésének megoldása már 30 év óta húzódik s ezen idő alatt az ügy em- mével sem ment előre, Most azonban itt az al-

kalom, csak meg kell ragadni. Ugyanis a jelenlegi kormánynak szüksége van a gazdatisztek támogatására s ha ezt a gazdatisztek megtenni hajlandók, akkor a földmívelési kormány mindent megtesz a nyugdíjügy sikeres megoldása ügyében. Azt mondja továbbá Merza Márton, hogy a földmívelési kormány, valamint a nemzeti munkapárt öt felszólították, hogy nézzen utána, vajjon a gazdatisztek hajlandók e őket támogatni, sőt gróf Serényi Béla földmívelési miniszter öt magához hívta és kijelentette: ha a gazdatisztek küldöttségileg mennek hozzá és ígéretet tesznek, hogy támogatni fogják, akkor rövid időn belül dűlőre juttatja a nyugdíjügyet. Merza Márton kijelenti, hogy neki a nyugdíj fontosabb, mint a politikai hívtallás. Felszólítja a jelenlevőket, nyilatkozzanak, hogy mennek-e a miniszterhez küldöttségileg? *Halász Géza* ráckeresztúri gazdatiszt szólalt fel ezután és azt mondta, hogy az ellen semmi kifogása sincs, hogy egy küldöttség menjen a miniszterhez és megkérjék, hogy a nyugdíjügyet mozdítsa elő, de azt nem tarthatja helyesnek, hogy a nemzeti munkapárt támogatására határozotti ígéretet tegyenek. Jól tudja ő, hogy ígéretnél egyebet ugysem fognak kapni, az ígéret betartása pedig nem lehet bizonyos. Bár nagy szüksége van a gazdatiszt karnak a nyugdíjra, mégis inkább dolgozik míg él, de elvét és szavazati jogát nem adja áruba.

Merza Márton megjegyzi, hogy azt nem is kívánja a kormány.

Trebilich Albert velencei gazdatiszt szintén elfogadja, hogy küldöttség menjen a miniszterhez, de azt nem helyeselné, hogyha a függetlenségi emberek szép szédért, pusztá ígéretért lekötnék a szavukat. Különbön is azt hiszi, sőt meg van róla győződve, hogy a gazdatisztek 1/3-ed részét befolyásolja az uraság politikai pártállása s ha esetleg néhányan az uraságokkal ellenkezve a munkapárthoz kötnék magukat, ezekre bizonyára megharagudnának az uraságaik; az pedig nagyon szomorú lenne, hogy a nyugdíjügy, vagy jobban mondva a nemzeti munkapárt támogatása miatt bárki is kenyérvesztés lenne.

Schmidt Győző tótvázyoni (Veszprém-megye) gazdatiszt azt indítványozza, hogy *elvezik nek fenntartásával* menjen egy küldöttség a földmívelési miniszterhez, kérjék meg a már említett névze s ha az kötelező ígéretet tesz, hogy a nyugdíj ügyet záros határidőn belül elintézi, akkor esetleg támogassák.

Ezt az indítványt egyhangulag elfogadták. A gyűlés fél 12 órakor véget ért.

A választmány 12 tagból áll. Az alapszabályokat jóváhagyás végett felküldték a belügyminiszterhez.

— Az ablakos tótok egymásközt. Urhidán szombat délután a falu összes rossz ablakjait megreperálták Móczik Mihály és Ormai József üvegestótok s munkájukért kaptak is néhány forintnyi aprópénzt. A boldog tótok, hátukon az egész üzletükkel betétek a korcsmába, hogy a jóaratás öröme egy pohárka bort leereszzenek a torkukon. De a poharakat nagyon jól kezelték s hamarosan felöntötték a garatra és ennek folytán össze is veszték. Móczik betűtötte a társának valamennyi üveglapját, Ormai pedig előlötti dűhében szögcsotjával ugy megszurkálta a kártokozó Móczikot, hogy súlyos sérülésekkel a Szent György-kórházba kellett őt szállítani. Majd a járásbíróság is meg fogja citálni a tótokat.

Idegen szavak és nevek sötára Kelemen Bélától csinos vászonkötésben 4 koronáért kaphatók, Klöner Péter cs. és kir. udv. könyvkereskedésében Székesfehérvárott.

— Tűz Ujbarokon. F. hó 2-án nagy tűz volt Ujbarokon. A Bicske felé menő vonat mozdonyból szikrák hullottak ki, melyek Schilling Jakab udvarán felgyújtottak egy szalmakazalt. A kazal közel volt a lakóházhoz s a lángok annak tetőzetét is megtámadták és elpusztították. Schilling Jakab kéra 1133 korona. Ugyanakkor Müller Ádám udvarán a sertésöl gyuladt ki s az udvaron levő gazdasági szerek 466 korona értékben elégték. Deutsch Sándor kereskedő faterlőpén 1795 korona kárt okozott a tűz. A vizsgálat megindult.

— Rövid hírek.

Állatbelegység. Po'gárdin a lovak között ivarszerű hűlyagos kiütés lépett fel.

Fiatalki sikkasztó. Ifj. Simon István 14 éves fiu a süteményt hordta ki özv. Csöppenszky Lászlóné fehérvár-csurgói sütlőnök s a fiu viszárléivn a bizalommal, a bekasszált pénz egy részét kicsinyenként eliskasztotta. A csendőrök kiderítették, hogy az elcsört összeg 50 koronára rüg.

A jó pajtások. Pusztavámon a múlt vasárnap Harner Antal becsipett egy kicsit s ezen állapotában Czechmeister Mihály és Staudt Mátyás pusztavámi suhancok gigombolták a zsebéből az ezüst óráját. Feljelentették őket.

Hova lett a siska? Még az ősszel elbitangolt Zsigmond Gábor bodajki lakos hizója, ugy hogy vissza sem került. A csendőrök most kiderítették, hogy a siska Kovács György udvarára tévedt, ahol leölték és elfogyasztották. Kovács Györgyékét feljelentették.

Harapós. Györfy József és Simon Sándor nádasladányi lakosok összeverekedtek vasárnap a korcsmában s eközben Simon leharapta Györfy József balfüvét. A harapós embert feljelentették.

ZILZER MANÓ
 férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
 Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.
 Állandóan nagy raktáron mindenféle
 férfi-, fiu- és gyermekruhák
 ugyszintén
 papiótlönyök,
 Ferenc József-kabát,
 köpenyek (havelok)
 bőrkabátok, utazóbundák,
 raglán-felöltők, kabátok.

**A mélyentisztelt
 hölgyek figyelmébe!**

Ha fáj a feje és korpás!
 Ha hull a haja és zsíros!
 mosassa fejét a legjobb gyógymóddal
kamilla-, kátrány-, Schanpoöing kivonattal.

Hülés kizárva **Olcso árak.**

Manikure kéz- és körömápolás.
 Hajfestészet, hajszőkítés minden színben.

Öndolation — hajhullámozás!

Ifj. Koronafi Károly,
 néi fodrász, — Nádor-u. 13.

**Külön hölgyterem,
 bejárat a kapu alatt.**

Művelt és okos ember nagy súlyt belyez a fogápolásra, mert annak elhanyagolása nemcsak szépség hiba, hanem egyben undorító szagot ad a lehetnek. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog további romlását megakasztja, a száj üregét szagtalanítja s a fogakat győ nyödrőn fehéríti Sztraka-féle Menthol fogszeppan. Kapható gyógyszerárakban 1 korért. 3 darabot bérmentve küld 3 korért Sztraka gyógyszerész Mohol.

Kapható: **Steiner Béla** drogueriában, Kossuth-utca és

Borbély Béla fodrász-üzletében, Sas-utca.

Vadász Antal kereskedőnél, Székesfehérvár.

Németh Péter gyógyszerésznél, Aha.

Alulírt légszeszgyár igazgatósága a legjobb minőségű sziléziai darab kőszénből előállított

Coakszának

métermázsája 4 koronáért a légszeszgyárban ajánlja azon kedvezmény mellett, hogy aki 3 métermázsát, vagy ennél nagyobb mennyiséget vesz egyszerre, annak a légszeszgyár a saját fuvarán a coakszot helyben a házhoz (a ház kapujáig) szállítja fuvardíj nélkül. Az ugyanazon kőszénből előállított

Kátrányának

métermázsáját pedig 6 koronáért ajánlja szintén a légszeszgyárban, előleges készpénzfizetés ellenében. Vagon rakományként külön megjegyzés szerint. Kátrányunk nagyon alkalmass szőlőkarók festésére s mindenemű fa konzerválására.

Székesfehérvári légszeszvilágítási társulat igazgatója

MRAZ V.

MEGNYILOTT.
ALBA
RISZKOP
 — VÁSÁRTER —

— Alakuló közgyűlés. A Székesfehérvári Kereskedelmi Alkalmazottak Torna-Egylete f. hó 3-án d. e. fél 11 órakor tartotta alakuló közgyűlést a Felső Kereskedelmi Iskola tanácstermében. A közgyűlésen a távollévő Hübner Károly helyett Schlammadinger Jenő dr. elnököt. Az előkészítő bizottság beszámolt munkájáról, mely után felolvasták az alapszabályokat, majd ennek értelmében megejtették a tisztikar megválasztását. Elnök lett Hübner Károly, alelnökök Borics Lajos és Pap László, ügyész Schlammadinger Jenő dr.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.